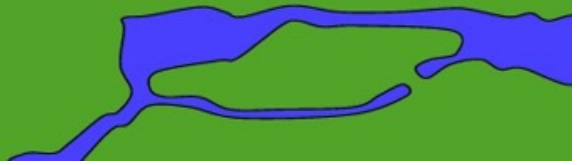

Rautiosaaren kyläsuunnitelma 2013

Luovaa perinnettä keskeltä Kemijokea

Rautiosaaren kyläsuunnitelma 2013

VISIO 2013

Rautiosaari on kaunis maalaismaisemansa säilyttänyt kylä, josta löytyy kaikille ikäryhmille kuuluvia peruspalveluja. Rautiosaassa on vireät asukkaat ja voimakas yhteisöllisyyden tunne.

Piimäkallion rantaa. Olli Remes

Rautiosaaren kyläsuunnitelma 2013 sisältö

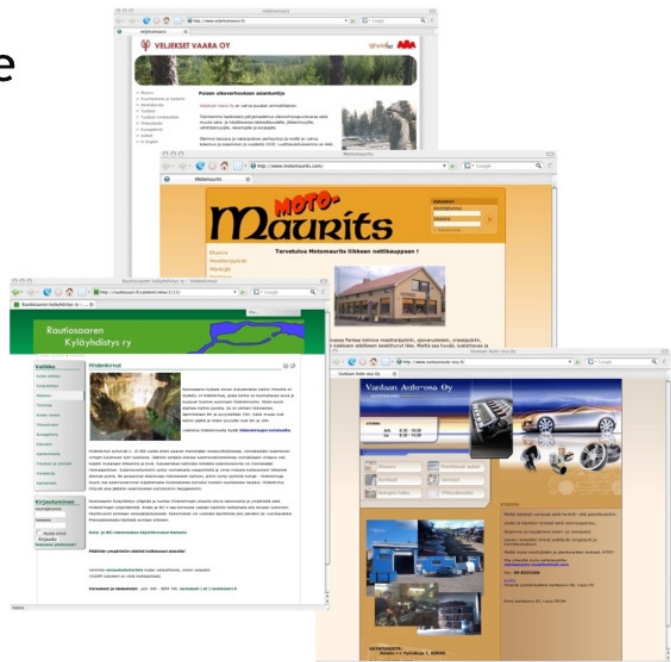
Esipuhe.....	1
1. Suunnitelman laatimisprosessi.....	2
2. Rautiosaaren kylän yleisesittely.....	4
2.1. Kylän vetovoimatekijät.....	5
3. Rautiosaari vuonna 2007.....	6
3.1. Tilastotietoa.....	6
3.2. Julkiset palvelut.....	7
3.2.1. Päiväkot.....	7
3.2.2. Rautiosaaren ala-aste.....	8
3.2.3. Vanhuspalvelut.....	9
3.2.4. Kirjastoauto.....	10
3.2.5. Palvelubussi ja linja-autoliikenne.....	10
3.3. Yritykset sekä muut palvelut.....	11
3.4. Rautiosaaressa toimivat yhdistykset.....	13
4. Totta ja tarua Rautiosaaren kylästä kahden viimeisen vuosikymmenen ajalta.....	20
5. Kyläkyselyn tulokset.....	23
5.1. SWOT-analyysi.....	25
6. Rautiosaaren kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet vuoteen 2013.....	27
6.1. Rautiosaaren kylärakenne, rakennettu ja rakentamaton ympäristö 2013.....	28
6.2. Rautiosaaren palvelutarjonta 2013.....	29
6.3. Rautiosaaren asukkaiden harrastustoiminta ja yhteisöllisyys 2013.....	30
6.4. Rautiosaaren kyläyhdistyksen kehittämistavoitteet 2013.....	31
7. Loppusanat.....	32
8. Lähdeluettelo.....	33
9. Liitteet.....	34

Joko sinulla on oma osoite internetissä?

Woodnet

Meiltä saat:

- oman osoitteen kotisivuillesi ja sähköpostillesi
- itsepäivitettävät dynaamiset nettisivut
- verkkokauppasivustot maksujärjestelmineen
- aina käytössäsi olevat nettisivuihin integroidut:
 - asiakas- ja tuoterekisterit
 - laskutusjärjestelmät
 - viestijärjestelmät (sähköpostit, tekstiviestit)
 - muut tietokantapohjaiset web-ratkaisut

Tekstiviestien ryhmälähetys ym. www.teXtari.net

www.woodnet.fi

Esipuhe

Reilut kuusisataa ihmistä, kaunis luonto, maalaismaisemat ja hyvä sijainti Rovaniemen keskustan kupeessa. Noista lähtökohdista aloitettiin keväällä 2007 Rautiosaaren kyläsuunnitelman laatiminen. Aivan tarkkaa tietoa tuolloin ei ollut, millaiseen hankkeeseen ryhdyimme, mutta prosessi paljasti suunnitelman ajankohtaisuuden ja tarpeellisuuden. Suunnitelma toimiikin tästä eteenpäin kyläaktiivien ”karttana”, kun he toteuttavat määrätietoista kylän kehittämistä.

Suunnitelmien laatiminen on tämän päivän yhteiskunnassa arkipäivää – niin kylissäkin. Kyläsuunnitelmien merkitystä ei aivan tarkkaan tiedetä, mutta selvää on, että ne tuovat kylien kehittämistoimintaan pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta. Lisäksi niillä on sitouttava ja aktivoiva vaikutus toimeenpanijoihin. Kyläsuunnitelmilla on myös merkittävä rooli haettaessa julkista rahoitusta kehittämishankkeisiin. Yleensä rahoittajat edellyttävät, että rahoitettavat toimenpiteet perustuvat strategiseen pitkän tähtäimen suunnitteluun ja siitä tuotettuun dokumenttiin. Toinen puoli asiasta on se, että kunnat, valtio ja Euroopan unioni tarjoavat omatoimiseen kylien kehittämiseen huomattavia rah summia. Meidän oli tämän vuoksi tarkkaan selvitettävä mahdolliset kehittämiskohteet ja toimenpiteet kyläläisten omasta näkökulmasta. Tässä siis lähtökohdat tälle Rautiosaaren kyläsuunnitelmalle.

Tämän kyläsuunnitelman ”primus moottorina” toimi Rovaniemen Kehitys Oy:n hallinnoima Rovaniemen Portti-hanke. Se oli Alakemijoen kylien aktivoimiseksi toimeenpantu määräaikainen hanke. Hankkeen vetäjä Tiina Torvinen tarjosi läpi prosessin arvokasta tukea sekä hyviä kontakteja – kiitos Tiinalle niistä. Suunnitelman laatijana toimi allekirjoittanut apunaan Rautiosaaren kyläyhdistyksen istuva hallitus; Aatu Heikkilä pj., Antti Haukipuro siht., Elina Salmela, Helena Rautio, Tuuli Kaakkurivaara, Antti Somero, Martti Rompasaari, ja Vilho Oinas sekä lisäksi suuri joukko kylän aktiivista väkeä. Erityisen suuren työpanoksen tarjosi kyläkyselyiden kerääjä Matti Rautio, jolle haluan esittää suuren kiitoksen. Kiitos kuuluu myös kaikille kyläkyselyyn vastanneille, kirjoitustyöhön osallistuneille ja muuten tukensa tarjonneille.

Suunnitelma pitää sisällään kuvauksen Rautiosaaren kylässä syksyllä 2007 vallitsevasta tilanteesta, hieman historiatietoa lähimenneisyydestä sekä kehittämistavoitteet ja toimenpiteet vuoteen 2013 saakka. Rautiosaaren kyläsuunnitelma toimii näin ollen hyvänä tietolähteenä jokaiselle kyläläiselle – vanhalle tai uudelle. Toivon todella tämän suunnitelman kannustavan kaikkia kyläläisiä toimimaan yhteisten tavoitteidemme eteen.

Rautiosaaressa lokakuussa 2007 Janne Kaakkurivaara

1. Suunnitelman laatimisprosessi

Idea Rautiosaaren kyläsuunnitelman laatimiseksi syntyi Rovaniemen Portti-hankkeen kokouksessa huhtikuussa 2007. Hankevetäjä Tiina Torvinen oli kertonut, että hankkeen tavoitteisiin kuuluu muun muassa yhden uuden kyläsuunnitelman laatiminen. Rautiosaaren kyläyhdistyksen edustajat havaitsivat oitis suunnitelman tarpeellisuuden myös Rautiosaaressa, mutta arvelivat myös, ettei kylältä löydy suunnitelmalle tekijää eikä rahaa sen teettämiseen. Hankekokouksen jälkeen suunnitelman tekijä kuitenkin löytyi omalta kylältä ilman korvausvaateita.

Kyläsuunnitelman laatiminen lähti käyntiin ripeästi muutaman sähköpostiviestin jälkeen. Rovaniemen kehitys Oy:n edustajien Elsi Malkin ja Tiina Torvisen kanssa sovittiin kyläsuunnitelman laatimisesta Rovaniemen Portti-hankkeeseen liittyen. Suullinen sopimus piti sisällään aikataulun, jonka mukaan suunnitelman piti valmistua lokakuun 2007 loppuun mennessä sekä resurssituen, joka tarkoitti toimisto- ja muiden pienten kulujen kattamista Rovaniemen Portti-hankkeen määrärahoista.

Ennen suunnittelutyöhön ryhtymistä Lapin Kyläasiain neuvottelukunnan toiminnanjohtaja Eija Lepäjärvi perehdytti suunnittelijan kyläsuunnitelmaan yleensä sekä sen laatimiseen. Eijan esittämä kyläsuunnitelman runko toimi tästä eteenpäin myös Rautiosaaren tulevan kyläsuunnitelman mallina.

Rautiosaaren kyläyhdistyksen hallitus kokoontui 24.4.2007. Kokouksessa käsiteltiin suunnitelma kyläsuunnitelman laatimisesta ja se hyväksyttiin yksimielisesti. Kyläsuunnitelman laatimista varten nimettiin työryhmä, joka oli istuva hallitus lisättynä suunnitelman laatijalla. Suunnitteluprosessiin liittyen päätettiin pitää vain yksi kyläkokous ja panostaa kyläkyselyyn enemmän, koska sovittu aikataulu ja suunnittelun ajoittuminen kesäaikaan vaikuttaa ihmisten ajankäyttöön merkittävästi. Hallituksen taholta ideoita kylän kehittämiseksi tuli ilmi jo tässä kokouksessa käydyssä keskustelussa ja etenkin kokouksen jälkeisessä epävirallisessa osuudessa.

Alkukesä oli suunnittelutyön osalta esivalmistelun aikaa. Heinäkuussa laadittiin kyläkysely. Kyselyn tiimoilta pidettiin yksi työkokous, jossa kyselylomake viimeisteltiin ja hyväksyttiin jaettavaksi. Samassa kokouksessa sovittiin myös kyläsuunnitelman jatkotyöstämisestä vastuineen. Kyselyiden monistus suoritettiin Rovaniemen kehitys Oy:n tiloissa ja jakelu päätettiin antaa Itella Oy:n tehtäväksi. Kustannuksista vastasi sopimuksen mukaan Rovaniemen Portti-hanke. Itella jakoi kyselyt 2.8.2007 167 talouteen ja jakelua täydennettiin 21 vapaa-ajanasuntoon omalla jakelulla.

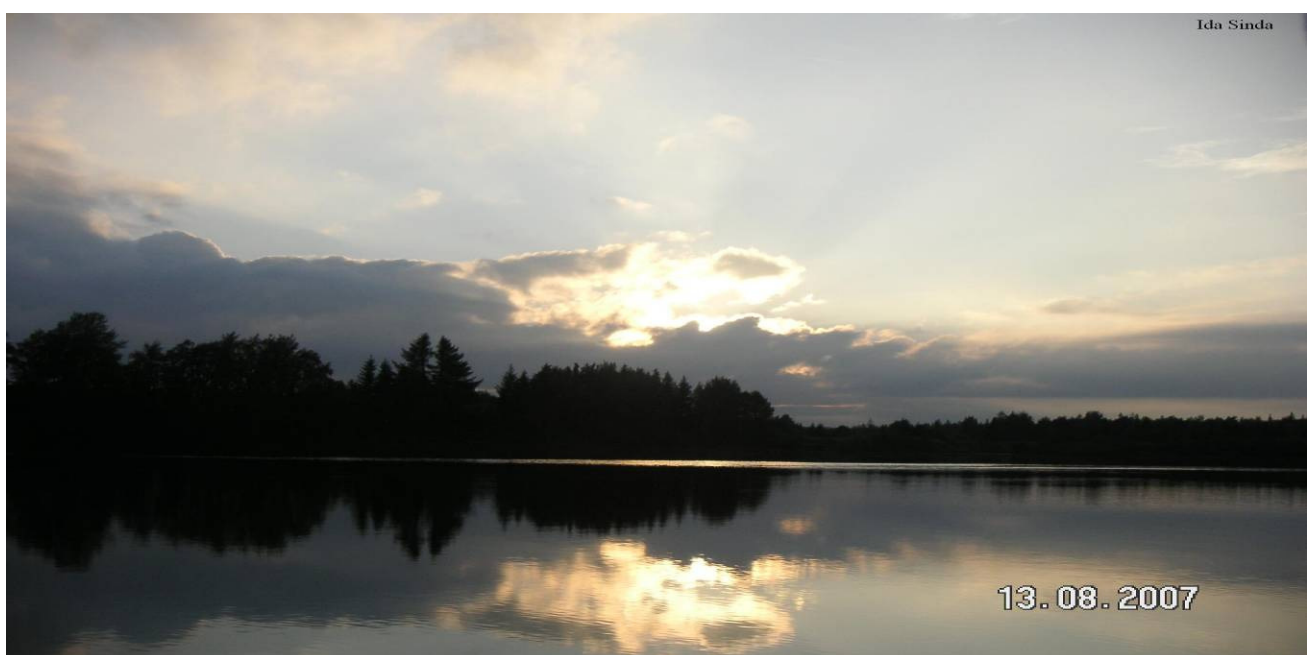
Elokuu oli työntäyteistä kyselyjen purkamista sekä muun informaation ja materiaalin keräämistä. Sähköpostiviestejä lähti useita kymmeniä eri tahoille. Kyläläiset olivat hyvin mukana kyläsuunnitel-

man teossa, sillä kyselylomakkeita palautettiin yhteensä 79 kpl, mikä tarkoittaa vastausprosenttina yli 40:tä. Myös suoria yhteydenottoja ja keskusteluita virisi varsin runsaasti. Kyselyn tulokset esiteltiin työryhmälle elokuun viimeisenä päivänä. Samalla päätettiin pitää kaikille kyläläisille avoin kyläkokous syyskuun 10. päivä.

Kyläkokouksessa 10.9.2007 kyläkyselyn tulokset esiteltiin noin 50 läsnäolijalle sekä niiden perusteella laaditut alustavat tavoite- ja toimenpide-ehdotukset. Rautiosaaren visio ja suunnitellut toimenpiteet aiheuttivat vain vähän keskustelua virallisessa osuudessa, mutta sitäkin enemmän sen jälkeen. Läsnäolijat olivat hyvin suunniteltujen toimenpiteiden takana.

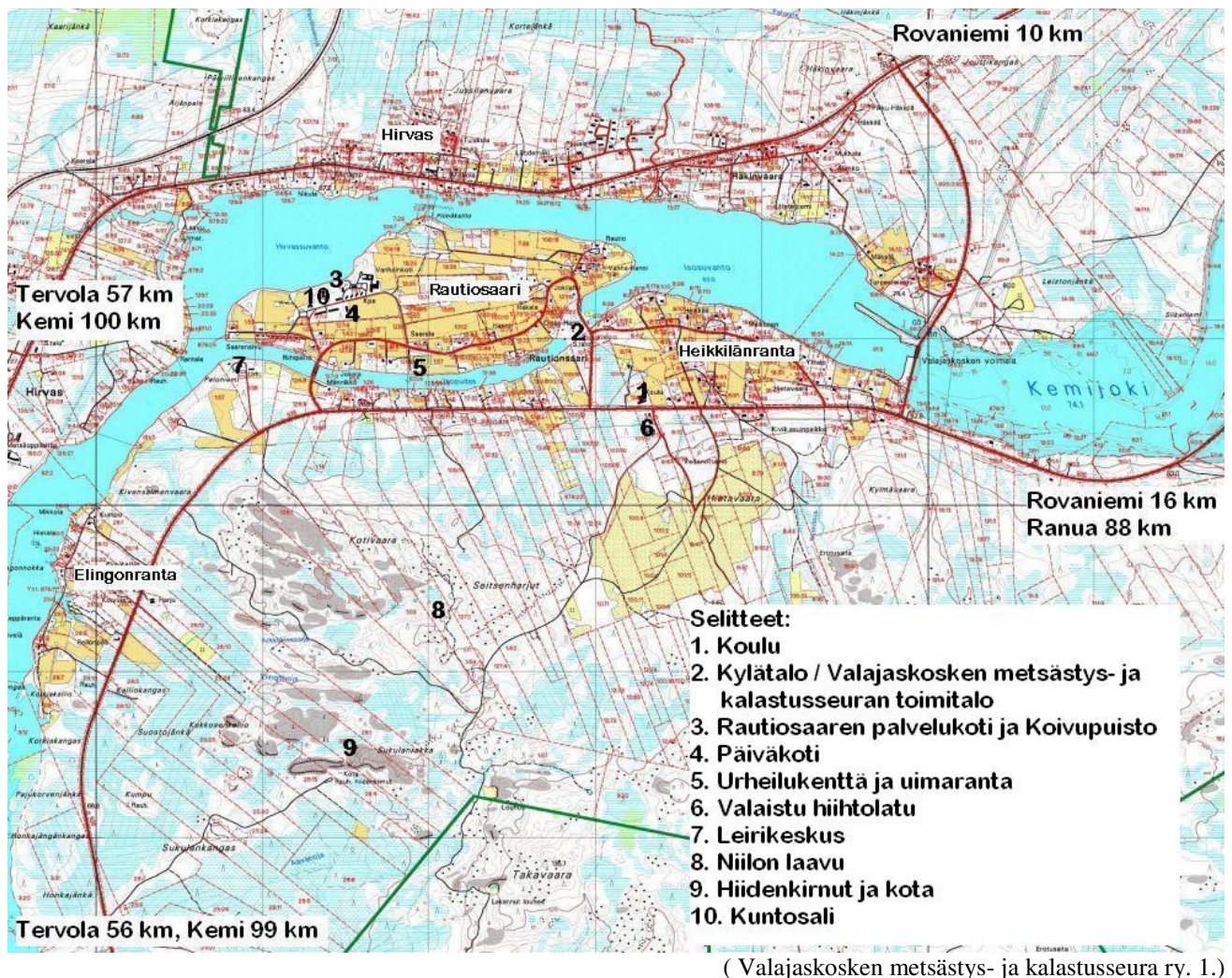
Syyskuun loppupuoli ja lokakuun alku olivat loppukirin aikaa, jolloin eri kirjoittajien aineistot yhdistettiin tässä suunnitelmassa esitettyyn muotoon, viimeisteltiin suunnitelman ulkoasu, hankittiin rahoitus painatuskustannusten kattamiseksi ja suunniteltiin tulevien toimenpiteiden esittämistä eri yhteistyötahoille. Rovaniemen Portti-hanke kustansi painotyön graafisen suunnittelun, ja kyläyhdistys itse painatuksen.

Tässä suunnitelmassa jäljempänä esitettävät kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet ovat koko edellä kuvatun prosessin lopputulos. Tavoitteiden ja toimenpiteiden priorisointi ja valinta oli erityisen haastavaa. Tärkeimmät ja samalla laajimmat niistä ovat kuitenkin suoraan kyläkyselystä ja kyläkokouksesta johdettuja, siten että kokonaisuus tulisi huomioiduksi ja enemmistön mielipide saisi merkittävän painoarvon. Tämän Rautiosaaren kyläsuunnitelman hyväksyi käyttöön otettavaksi Rautiosaaren Kyläyhdistyksen hallitus 5.10.2007 pidetyssä kokouksessa tekemällään päätöksellä.

2. Rautiosaaren kylän yleisesittely

Rautiosaari sijaitsee rekisteritietojen (maanmittauslaitos) mukaan Rovaniemen kaupungin (698) Muurolan kylässä (406). Fyysisesti Rautiosaari sijoittuu Rovaniemen keskustasta katsottuna noin 15 kilometriä Kemijoki-vartta etelään joen itäpuolelle. Kylä alkaa idässä Illinaltalta ja päättyy lännessä Elinonrannan tienhaaraan. Asutusta on pääasiassa Kemijoen itäpuolentien ja Kemijoen välisellä alueella lähes läpi koko mainitun alueen. Erityisen näkyvänä maamerkinä Rautiosaarella on Kemijoki Oy:n Valajaskosken voimalaitos, jonka silta toimii myös kyläläisten väylänä 4-tielle.

Joki hallitsee koko kylän maisemaa. Joen törmät ovat hyvin korkeat ja monin paikoin jyrkät. Kevättulvat eivät näin ollen aiheuta kylällä juurikaan haittaa. Varsinainen Rautiosaari oli kevättulvien aikana Kemijoen saari aina siihen saakka kunnes Kemijoen itäpuolentie rakennettiin ja samassa yhteydessä ajettiin Hanninpieskaan maapenkka saaren toista maantieyhteyttä varten (Heikkilä P, 1994, 3). Saari lienee muotoutunut aikanaan mm. Piimäkalliolla pinnassa olevaa jyrkää peruskalliota vasten, sillä moreenikerros on paikoin kuin kiveä. Muutoin itse saari kuten kylän muutkin osat; Heikkilän-

ranta ja Elingonranta (Koskenranta), ovat viljavaa seutua. Maanviljelykset ovatkin aina hallinneet kylän maisemaa.

Maasto nousee joen itäpuolella törmän jälkeenkin ja kylän kohdalla on useita vaaroja. Kylän kohdalla idästä lukien korkeampia maastonkohtia ovat Kylmävaara, Hietavaara, Seitsenharjut ja Kotivaara. Kotivaarassa ja etelämpänä sijaitsevassa Sukulanrakassa peruskallio on monin paikoin paljas. Sukulanrakka on Rovaniemen alueiden käytön strategiassakin (35) mainittu siellä sijaitsevien maamme suurimpiin kuuluvien hiidenkirnujen ansioista. Hiidenkirnuja huoltaa ja alueesta vastaa Rautiosaaren kyläyhdistys. Vaarajonon jälkeen alkaa laaja metsä-alue, josta Tapio on tarjonnut kylän asukkaille särpimen läpi historian.

2.1. Kylän vetovoimatekijät

Rautiosaaren ehdottomasti suurimpina vetovoimatekijöinä ovat luonto ja maisemat. Pellot, metsät ja taloryhmät vuorottelevat läpi kylän. Rautiosaari yhdessä Heikkilänrannan kanssa muodostaa arvokkaan kulttuurimaiseman, joka on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (Kemijoki Oy, 2001, 29). Rautiosaaressa eletään maisemallisesti murrosvaihetta, jossa peltojen reunustamat suuret pihapiirit ovat katoamassa ja tilalle on tulossa ja osin jo tullut lähiömäinen omakotiasutus (sama, 30). Murrosvaiheesta ja maatalouden vähentymisestä huolimatta idylliset maalaismaisemat ovat onneksemme säilyneet. Kylän ainoa maanviljelijä Ari Körkkö sekä muut maanomistajat ovat toimillaan pystyneet säilyttämään arvokkaan perinnemaiseman peltotöitä tehdesään. Kylällä tutut ilmiöt; keväinen mullantuoksu, kesän kauniit kukkaniityt tai auringon lämmössä seisovat heinäseiväsrivistöt ovat sellaisia seikkoja joita soisi kaikkien kokevan.

Rautiosaari on tunnettu myös leveyspiirille erikoisen lempeistä kevään ja kesän ilmoista. Onpa Rovaniemen vastaavan puutarhurinkin kuultu sanovan, että ”Rautiosaaressa on oma pienilmasto...”, eikä hän ole lainkaan liioitellut. Monet kauniit kotipuutarhat ja vanhainkodin piha-alue ovat hyviä esimerkkejä siitä, kuinka hyvin kasvit Rautiosaaressa viihtyvät. Liekö Kemijoella, joka on kylän kaikissa osissa lähellä, osuutta miellyttävään ilmastoon. Ihmiset ainakin ovat havainneet joen merkityksen, sillä asutus rajoittuu monin paikoin suoraan jokeen. Joki tarjoaa läheisyytensä ansiosta useille kylän asukkaille kauniiden maisemien lisäksi miellyttävän vapaa-ajan viettopaikan sekä maukkaat Ahdin antimet. Joen lisäksi myös muu luonto tarjoaa kyläläisille runsaasti virikkeitä. Kävelymatkan päässä jokaisen kotiportailta sijaitsevat laajat metsä-alueet, joissa viihtyvät niin metsästäjät, marjastajat kuin samoilijatkin.

Toinen kokonaisuus, jota kylällä arvostetaan, on rauhallisuus ja turvallisuus. Rautiosaari, keskustan läheisyydestä huolimatta, on juuri sopivasti kaukana kaupungin melskeestä ja vaaroista. Myös kylän sijainti ”joen takana” tarjoaa turvaa siltä, etteivät satunnaiset pahantekijät ole kylämme jokapäiväisiä vieraita. Rautiosaaressa emme kuitenkaan tuudittaudu siihen, että kylämme olisi aina turvallinen, vaan pyrimme yhteisöllisyyden myötä tarjoamaan toinen toisillemme arkipäivän turvaa myös muuttuvassa turvallisuusympäristössä.

3. Rautiosaari vuonna 2007

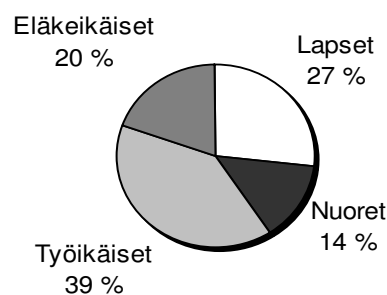
Kehittämistoiminnan yhtenä edellytyksenä on, että tunnemme kohteen, jota kehitämme. Tässä luvussa luodaan yleiskatsaus Rautiosaareen nykytilaan ja erityisesti sen palveluihin. Jäljempänä olevat palvelun tuottajien ja yhdistysten toiminnan kuvaukset ovat joko heidän itsensä kirjoittamia tai internetsivuilta poimittuja.

3.1. Tilastotietoa

Ikäluokka	31.12.1992	31.12.2006
Lapset	153	165
Nuoret	69	85
Työikäiset	194	244
Eläkeikäiset	52	121
Yht.	468	615

(Rovaniemen kaupunki 1.)

Asukkaat ikäryhmittäin 31.12.2006

Kotitalouksia 167 kpl

Omakotitaloja 126 kpl

Rivitaloja 6 kpl

Kesäasuntoja 40 kpl

Paritaloja 4 kpl

Kerrostaloja 1 kpl

Muita rakennuksia 137 kpl

Vuonna 2006 Rautiosaaren kylän alueella (postinumeroalue 97110) myönnettiin uudisrakennuslupia seuraavasti:

Omakotitalorakennuslupia 7 kpl	Omakotitalorakennusten muutoslupia 1 kpl
Kesäasuntojen muutoslupia 1 kpl	Teollisuusrakennuslupia 1 kpl
Eläinsuojarakennuslupia 1 kpl	Saunarakennuksen laajennuslupia 1 kpl
Taloussrakennuslupia 7 kpl	Muita uudisrakennuslupia 3 kpl (grillit, kodat, jne.)

(Rovaniemen kaupunki 2.)

Uudisrakentaminen on ollut viime vuosina vilkasta, joten kyläkuvaan on ilmestynyt runsaasti uusia taloja ja taloryhmiä. Rakentamista ohjaa melkein koko kylässä Rautiosaaren yleiskaavaa (liite 1). Kaavaan on tehty lukuisia muutoksia ja täydennyksiä lähinnä maanomistajien ja rakentajien aloitteista. Kaavassa rakentamattomat tontit, joita on noin 120 kappaletta, sijaitsevat pääosin yksityisten mailla (Rovaniemen alueiden käytön strategia 24). Tonttipörssin tietojen mukaan Rovaniemen kaupungin omistamilla mailla on vain yksi vapaa tontti, joka sijaitsee Rommantiellä (Rovaniemen kaupunki 3.).

3.2. Julkiset palvelut

Rautiosaaren kylän julkisesta palvelutarjonnasta löytyy päiväkotit, koulu, kirjastoauto, palvelubussi sekä Rautiosaaren palvelukoti ja Koivupuisto. Vanhuksille on lisäksi tarjolla erilaisia kotipalveluja. Kylällä on jonkin verran myös kansalaisopiston kurssitoimintaa. Muut julkiset palvelut sijaitsevat joko Rovaniemen keskustassa tai Alakemijoen keskuskylässä Muurolassa. Kylällä palvelujen tuottamisessa kuvaavaa on eri yhteisöjen vahva yhteistyö. Tästä esimerkkeinä mainittakoon seurakunnan järjestämä iltapäiväkerhotoiminta nuorimmille koululaisille ja vanhainkodin keittiö, jossa valmistetaan maukkaita ateriat niin päiväkodille, koululle kuin vanhainkodin omille asukkaillekin.

3.2.1. Päiväkotit

Päiväkodin johtaja Kerttu Posio, puh. 380 250 tai 040 592 6951

32-paikkainen Rautiosaaren päiväkotit on perustettu syksyllä 1976 ja on siten vanhimpia päiväkoteja nykyisessä Rovaniemen kaupungissa. Aikaisemmin kylällä toimi vanhempien ylläpitämä yksityinen päiväkotit. Päiväkotit oli kylällä tarpeen, sillä alueella asui paljon nuoria lapsiperheitä. Vanhemmat työskentelivät vanhainkodilla, joka sijaitsee päiväkodin välittömässä läheisyydessä.

Nykyisin Rautiosaaren päiväkoti palvelee myös Alakorkalon, Hirvaan ja Pahtajan lapsiperheitä. Iältään 1-6-vuotiaita lapsia on 30. Päiväkodin ryhmän nimi on sinikellot. Hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta vastaavaa henkilökuntaa on 5 ja avustavaa henkilökuntaa 3. Päiväkodilla annetaan myös esiopetusta. Esiopetuksessa on tällä hetkellä 9 lasta.

3.2.2. Rautiosaaren ala-aste

Koulunjohtaja Kari Ollila, puh. 380 126 tai 040 767 6035

Toiminta-ajatus: Tämän päivän tiedot ja taidot huomisen hyväksi. Oppilas on selviytyjä, joka oppii kokemalla ja tekemällä. Hän omaa nykYTEknologian vaatimia valmiuksia tiedonhankinnassa. Työskentelytaitojen jatkuvalla harjoittamisella oppilaan kädentaidot auttavat selviytymään omatoimisesti eri tilanteissa. Oppilas on yritteliäs, yhteistyökykyinen ja mukautumishaluinen. Oppilasta rohkaistaan luovuuteen, jotta hänestä kasvaisi yksilöllinen, omat vahvuudet tunteva ja vahvan itsetunnon omaava kansalainen. Asennekasvatuksessa painotamme rehellisyyttä ja toiset huomioivaa käytöstä. Oppilas arvostaa ympäristöään ja ymmärtää tekojensa vaikutukset. Oppilas on työtä arvostava kulttuuriperinteen jatkaja.

Painotuksia: Musiikkikasvatuksessa oppilaita ohjataan säestämässä, laulamassa ja musiikin teoriassa. Erityisesti kuoromusiikissa koemme siirtävämme Rautiosaaren kylän kulttuuriperinnettä eteenpäin. Muotoilu ja kuvataiteet alueella jatkamme luonnonmateriaalien hyödyntämistä muotoilussa. Jäänveistotapahtuma toteutetaan helmikuussa. Englannin kielen opiskelussa tuemme erityisesti puhutun ja kuullun käyttöä. Luontaiset liikuntatavat ovat osa koulukulttuuriamme. Liikunnan merkitystä kaikelle oppimiselle korostetaan koko lukuvuoden ajan. Matematiikassa ja luonnontieteissä hyödynnämme Comenius – projektia, jossa yhteistyökumppanimme Belgiasta, Itävallasta, Puolasta, Tshekin tasavallasta ja Virosta valitsevat koulun alueelta puun jota oppilaat seuraavat koko lukuvuoden ajan raportoiden ja tutkimuksia tehden.

Kodin ja koulun yhteistyössä pääpaino on luontaisessa yhteistyössä. Erilainen oppija – teemaa käsittelemme koko koulun yhteisessä vanhempainillassa. Tavoitteena on auttaa kasvattajia ymmärtämään lasten yksilöllisestä kehityskäyrästä. Toisen ihmisen huomioiminen on meidän pitkän tähtäimen tavoitteita. Tämä näkyy mm. kummijärjestelmänä koulussamme. Oppilaat 5. ja 6. luokalta ovat saaneet koulukumminsa ensimmäiseltä ja toiselta luokalta. Näillä keinoilla haluamme luoda mahdollisimman turvallisen oppimisympäristön. Koulu tukee lasten kerhotoimintaa tekemällä yhteistyötä 4h -järjestön ja Rovaniemen kansalaisopiston kanssa.

3.2.3. Vanhuspalvelut

Rovaniemen kaupungin järjestämän kotihoidon avulla ikäihminen elää itsenäistä ja virikkeellistä elämää kotona omaisten ja muiden läheisten turvin. Kotihoidon palveluja haetaan ottamalla yhteyttä oman alueen kotihoidon yhteyshenkilöihin. Rautiosaari kuuluu ”keskustan” alueeseen. (Rovaniemen kaupunki 4.)

Kotipalvelu on asiakkaan auttamista päivittäisissä toiminnoissa, joista asiakas ei itse selviydy. Se on perushoitoa ja huolenpitoa, omatoimisuuden ja sosiaalisen kanssakäymisen tukemista ja edistämistä. Kotipalvelun maksut määräytyvät palveluiden laadun, määrän ja asiakkaiden bruttotulojen mukaan. Kotihoidon keskustan alueen vastuhenkilö Terttu Teppo 0400 667 834. (Rovaniemen kaupunki 4.)

Kotisairaanhoido tarjoaa lääkärin määräämiä sairaanhoitopalveluja vanhuksille, vammaisille ja pitkäaikaissairaisiin koteihin. Tavoitteena on asiakkaan selviytyminen kotihoidossa mahdollisimman pitkään. Kotisairaanhoidon hoitajat toteuttavat yksilövastuista, potilaskeskeistä hoitotyötä omahoitajaperiaatteella. Kotisairaanhoidon asiakkailla on oma lääkäri. Kotisairaanhoido toimii yhteistyössä asiakkaan, omaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Kotisairaanhoidon maksut perustuvat tuloihin, riippuen käyntien määrästä. Kotisairaanhoidon keskustan alueen yhteyshenkilö Päivi Telkkälä 040 513 1859. (Rovaniemen kaupunki 4.)

Ateriapalvelulla varmistetaan ja turvataan ruoan saanti päivittäin. Monipuolisen ja ravitsevan ruoan avulla tuetaan ikäihmisen toimintakyvyn edistämistä, terveyttä ja hyvinvointia sekä kotona asumista. Kotiin kuljetettavien aterioiden valmistamisessa huomioidaan ikäihmisten ruokavaliot ja erityistarpeet. Ateria sisältää lämpimän ruoan, salaatin, leivän, voin, juoman ja jälkiruoan. Aterian hinta määräytyy kaupunginhallituksen hyväksymän päätöksen mukaan. Kotiin kuljetettu ateria maksaa 5,60 euroa / ateria (2007). Palvelua tarvitessasi ota yhteyttä vastaavaan kotipalveluohja Aulikki Mikkoseen 040 752 5458. (Rovaniemen kaupunki 4.)

Rovaniemen kaupungin järjestämä julkinen palveluasuminen on tarkoitettu päivittäistä ulkopuolista apua tarvitseville vanhuksille. Siihen kuuluu sekä asunnon, että palvelujen järjestäminen. (Rovaniemen kaupunki 4.)

Rautiosaaren palvelukodissa annetaan kodinomaista, toimintakykyä ylläpitävää ja kuntouttavaa palvelua niille vanhuksille, jotka eivät enää tule toimeen avo- ja tukipalveluiden turvin kotonaan. Palvelukodissa on 60 asuinpaikkaa, jotka jakautuvat kahdelle osastolle. Asukas voi kalustaa huoneen omilla huonekaluilla, hän voi tuoda viihtyvyyttä ja kodikkuutta lisäämään myös omia esineitä ja ta-

varoita. Palvelukodilla toteutetaan omahoitaja järjestelmää. Jokaiselle laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma yksilöllisyyttä ja omatoimisuutta tukemaan. Asukkaalla on mahdollisuus osallistua yhteiseen toimintaan ja tapahtumiin. Omaiset ja ystävät ovat tervetulleita mukaan toimintaan. (Rovaniemen kaupunki 5.)

Koivupuisto on Rovaniemen kaupungin palveluasumisyksikkö, joka tarjoaa vanhuksille ja vammaisille ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa kodinomaisessa ympäristössä. Ryhmäkodissa on 20 asukaspaiikkaa, jotka on sijoitettu kahteen kerrokseen. Rakennuksessa on hissi. Molemmissa kerroksissa on 8 yhden hengen huonetta ja 1 kahden hengen huone sekä ruokasali. Huoneensa asukas voi sisustaa omilla, itselleen tärkeillä, huonekaluilla, esineillä ja tavaroilla. Koivupuistossa järjestetään vuodenaikojen ja juhlapyhien mukaan yhteistä, virikkeellistä toimintaa sekä retkiä, joihin myös asukkaan omaiset ja läheiset ovat tervetulleita mukaan. (Rovaniemen kaupunki 6.)

3.2.4. Kirjastoauto

Rautiosaaressa käy kirjastoauto viikoittain seuraavan aikataulun mukaisesti (syksyn 2007 aikataulu).

Parillisen viikon tiistai:	Kemijoen Itäpuolentie 1727	19.10 – 19.25
Parittoman viikon keskiviikko:	Rommantie 14	17.55 – 18.10
	Rautiontie tienhaara	18.10 – 18.50
	Vuopajanmutka	18.55 – 19.15
	Heikkilänrannatie 19	19.15 – 19.45

Aikataulut voivat ajan myötä muuttua, joten tarkat ja ajantasaiset tiedot löytyvät mm. Rovaniemen kaupungin internetsivulta. (Rovaniemen kaupunki 7.)

3.2.5. Palvelubussi ja linja-autoliikenne

Palvelulinja 1 (Palvelubussi Nätti-Jussi, tilausnumero 322 6900) liikennöi arkipäivisin välillä Elingonrannan tienhaara – Rovaniemi – Rautiosaari.

Lähtöaika Elingonrannalta on 7.00 ja paluu Rautiosaareen on noin 16.30.

Nätti-Jussin tarkka reitti on luettavissa Rovaniemen kaupungin internetsivuilla. (Rovaniemen kaupunki 8.)

Linja-autovuorot välillä Rautiosaari – Rovaniemi syyskuussa 2007. Huomattavaa on, että aikataulut vaihtuvat kouluvuoden mukaan. Myös muut muutokset ovat mahdollisia. Tarkat ja voimassaolevat aikataulut on saatavissa Matkahuollosta. (Matkahuolto)

<u>Lähtöajat Rautiosaaresta</u>	<u>Lähtöajat Rovaniemeltä</u>
08.10	15.15 / Ruokasenkatu
09.20	17.55 / Linja-autoasema
15.30	
19.40 (Kemijoen Itäpuolentie)	

3.3. Yritykset sekä muut palvelut

Yritykset

ACEKA - terveys- ja hyvinvointituotteet - verkostomarkkinointi	Armas Hekkala Vihnetie 5 97110 Rautiosaari 040 762 2101 armas.hekkala@pp.inet.fi
Autokorjaamo S Saarela	Kemijoen itäpuolentie 1621 97110 Rautiosaari 040 504 3947
Foto-Junes - rippikuvat, kiitoskuvat sekä ylioppilaskuvat miljöössä - hääkuvaukset (vihkiseremonia sekä hääjuhla) - kuvankäsittely	Olli Junes Vihnetie 8 97110 Rautiosaari 045 671 7116 info@foto-junes.fi www.foto-junes.fi
EMR-TEC ky. - tietotekniikka, atk-palvelut	Petri Ruotsalainen 050 535 9434 petri.ruotsalainen@pp4.inet.fi
Heikki Karppanen Kommandiittiyhtiö - talonrakennustyöt - hälytys- ja valvontajärjestelmät	Elingonrannantie 132 97110 Rautiosaari 016 382 147 Fax: 016 382 148
Hoitavat Kädet Urheiluhieroja Jukka Heikkilä	Jukka Heikkilä 040 565 5531

K-D Advance - konsultointipalvelut mm. kehittämissuunnitelmat, tutkimus ja koulutus	Janne Kaakkurivaara 044 260 1899 janne.kaakkurivaara@luukku.com
Kotipalvelu Kultarinki - kotihoito - omaishoito - henkilökohtainen avustaja - saattaja- ja asiointiapu - kotisairaanhoido	Yksityinen Kotipalvelu Kultarinki 044 256 9191 040 721 4164 HUOM: kotitalousvähennys ja palveluseteli
Metsä-Rimali Ky - metsäkoneurakointi	Markus Rimali Rautiosaarentie 123 97110 Rautiosaari 0400 893 558
Pekka Kärkönen paja - auto- ja konekorjaamo	Pekka Kärkönen Hietavaarankuja 11 97110 rautiosaari 016 380 104, 0400 690 782 pekka.korkko@pp.inet.fi
Taksi, Anne Kunnari	Anne Kunnari Saarensivuntie 50 97110 Rautiosaari 016 380 339, 040 5386215 anne.kunnari@pp.inet.fi
Taksi Ylitalo	Jari Ylitalo Heikkilänrannantie 44 97110 Rautiosaari 0400 391 247
Woodnet Oy Ltd - www-palvelut yrityksille ja yksityisille - verkkotunnusten, kotisivujen ja sähköpostien palvelinylläpito - tietokantapohjaiset kotisivuratkaisut - web-pohjaiset tekstiviestipalvelut (lähetys/vastaanotto)	Antti Haukipuro 044 3763 643 Faksi 08 4153 8534 info@woodnet.fi www.woodnet.fi

Tarvitsetko valokuvaajaa
kodin juhliin, kastetilaisuuteen,
vai jäikö ryhmäkuva ottamatta
viime juhlissa?

Valokuvaamme:

- Häät (vihkiminen & hääjuhla)
- Rippi-, YO- tai Lapsikuvat
- Ryhmäpotreit
- Kastetilaisuudet ym. juhlat
- Yrityskuvaukset (henkilökuvaukset ym. tuotekuvaukset)

Kuvaukset alk. 5€

Kuvankäsittely:

- Kiitos-, joulukortit
- Logot, sekä käyntikortit
- Julisteet ja taulut
- Vanhojen kuvien restaurointi

FOTO-JUNES

Tmi Valokuvaaja Olli Junes
www.foto-junes.fi
PUH. 045-6717116
EMAIL. info@foto-junes.fi

KYSY EDULLISTA TARJOUSTA
PUHELIMELLA TAI SÄHKÖPOSTITSE!
(KTS. MYÖS NETTISIVUT!)

Muut palvelut

Astioiden vuokrausta juhlatilaisuuksiin - kahvikuppeja, pirttikalusto 93 kpl, kultahippua 83 kpl (ei konepesua) - voileipälautasia 103 kpl - sokerikkoja 4 kpl, kermakkoja 5 kpl - juomalaseja 96 kpl, kahvilusikoita 96 kpl - kahvipannuja 2 kpl teräs, 10 litran kattila	Hirvaan Martat ry. Maija-Liisa Jokela 050 540 6006 Häkinvaarantie 39 97130 Hirvas
Klapikoneen Palax 55 vuokraus	Pertti Severinkangas 050 535 0042 pertti.severinkangas@gmail.com
Ulkokuivattua sekaklapia kotiin toimitettuna. Rankojen klapitusta Palax Compi M II klapi-koneella	Timo Rautio 040 7455 573 Tuomas Rautio 040 5284 709 tuomas.rautio@rautiosaari.fi
Kylätalkkari - apua jokapäiväiseen elämään - mm. siivous, leipominen, pihatyöt ja asiointi	Hirvaan Kyläyhdistys ry. Työnjohtaja Minna Matilainen 050 461 9290 m.matilainen@pp.inet.fi
Pro Agria Maaseutuneuvonta - luonnontuoteala - hankkeet	Irja Mäkitalo 0400 138 174 irja.makitalo@proagria.fi

KEMIJOKE OY

3.4. Rautiosaassa toimivat yhdistykset

Hirvaan Martat ry.

Puheenjohtaja Pirjo Saari, puh. 0400 923 149

Sihteeri Ritva Ramlin, puh. 040 717 6815

Hirvaan Marttojen vireä toiminta alkoi 70 vuotta sitten, jolloin yhdistys rekisteröitiin. Yhdistys toimii kahden kylän, Hirvaan ja Rautiosaaren alueella. Jäseniä oli v. 2006 lopussa 75 henkilöä, joista lähes puolet on aktiivisesti mukana toiminnassa.

Martat kokoontuvat noin kahden viikon välein Martta-illan pitäjän kotiin tai Hirvaan päiväkodilla. Martta-illoista ilmoitetaan Lapin Kansan seuratoimintapalstalla lauantaisin. Tänä vuonna (2007) Martta-iltojen yhteydessä pidetään opintokerhoa ”Voi hyvin aikuinen nainen”. Opintokerhon vetäjänä toimii Minna Matilainen. Muuta toimintaa ovat erilaiset kulttuuri- ja luontoretket, juhlat, yhteistoiminta muiden kylillä toimivien yhdistysten kanssa sekä osallistuminen talkoisiin ja muonituksiin. Myös Lapin Marttojen järjestämiin retkiin, kursseihin ja juhliin on mahdollisuus osallistua.

Marttaliiton jäsenmaksu on 30 euroa vuodessa ja jäsenmaksuun sisältyy kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvä Martat-lehti.

Jäseneksi voi ilmoittautua joko Martta-illoissa tai ottamalla yhteyttä puheenjohtajaan tai sihteeriin. Tule mukaan toimintaamme. Martat ovat yhdessä valtava määrä tiivistynyttä naisenergiaa, reipasta huumoria sekä yhdessäolon ja tekemisen riemua. Opit ruoanvalmistusta, kodinhoitoa, kotitaloutta, ympäristöasioita ja pääset mukaan koko elämän kestävään seikkailuun.

Keskustan Rautiosaaren paikallisyhdistys ry.

Puheenjohtaja Kauko Portaankorva

Maalaisliiton (Keskustan) Rautiosaaren paikallisyhdistyksen perustava kokous pidettiin 28. päivä maaliskuuta 1922. Paikallisyhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Ano Nykänen ja johtokunnan jäseniksi Janne Körkkö, Oskari Heikkilä, Heikki Hanni, Aapo Talvensaari, Hulda Heikkilä ja Siiri Nykänen, varalle Eelis Lassila ja Eemeli Peteri. 85-vuotisen historian aikana paikallisyhdistyksen toiminta on ollut vilkasta ja vanhojen pöytäkirjojen mukaan ”nukahtamista” ei tapahtunut sotavuosinakaan.

Esimerkkinä vilkkaasta toiminnasta on vuosi 1936, jolloin puhujia eri tilaisuuksissa oli runsaasti. Puhujana oli mm. Rovaniemen kauppalanjohtaja Kaarlo Hillilä, josta myöhemmin tuli Lapinläänin ensimmäinen maaherra. Kesäjuhlassa juhlapuhujana oli kansanedustaja Uuno Hannula, josta tuli myöhemmin ministeri ja Lapinläänin maaherra. Toisena juhlapuhujana oli kansanedustaja Janne Koivuranta. Syksyllä pidetyssä tilaisuudessa oli puhujana, niin kuin pöytäkirjaan on kirjoitettu, Rovaniemen maalaiskunnan köyhäinhoidon esimies J.F. Pöykkö. Hänestä tuli myöhemmin Rovaniemen maalaiskunnan kunnanjohtaja. 1950-luvulla Pöykkö toimi myös kansanedustajana. 1.9.1940 pidetyssä kokouksessa oli mukana Maalaisliiton Kemin piirin piirisihteeri Martti Miettunen. Hänestä tuli

myöhemmin kansanedustaja, Maalaisliiton puoluesihtööri, moninkertainen ministeri, pääministeri ja Lapinläänin maaherra.

Nuorisojärjestön eli Maaseudun Nuorten Liiton Rautiosaaren osasto perustettiin 23.9.1945. Nuorisosasto on Suomen vanhimpia ja sen toiminta oli alkuaikoina erittäin vilkasta. Tällä hetkellä ”uinuva” osasto pitäisi saada toimimaan entisaikojen mukaisesti.

Keskustan Rautiosaaren osastolla ja sen nuorisojärjestöllä on ollut ja on edelleen merkittävä tehtävä kylän asioiden eteenpäin viemiseksi. Rautiosaaresta on aina ollut edustaja kunnanvaltuustossa. Tällä hetkellä edustajamme on Heikki Erola. Yhdistyksen jäsenmäärä on 112, joista naisia on 54 ja miehiä 58. Puheenjohtajana toimii Kauko Portaankorva, varapuheenjohtajana Aatu Heikkilä, sihteerirahastonhoitajana Marja-Liisa Portaankorva ja muina johtokunnan jäseninä Heikki Erola, Keijo Heikkilä, Pentti Kuukasjärvi, Helena Oinas ja Timo Rautio.

Sihtööri Antti Haukipuro

Rovaniemen Rautiosaaren kylällä toimii puoluepoliittisesti sitoutumaton kaikille kyläläisille avoin kyläyhdistys. Keväällä 1999 perustettu Rautiosaaren Kyläyhdistys ry. jatkaa aiemmin kylällä toimineen Rautiosaaren kylätoimikunnan tehtävää. Kyläyhdistyksen jäsenmäärä on n. 70 henkilöä ja jokainen kyläläinen on tervetullut jäseneksi.

Kyläyhdistyksen toiminnan tarkoituksena on edistää kylän asukkaiden yhteistyötä, omatoimisuutta, kylän elinkelpoisuutta ja toimia kylän edunvalvojana. Yhdistyksen tavoitteena on myös pyrkiä edistämään kylän asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia sekä kylän vakinaisten ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyyttä, harrastus- ja kulttuuritoimintaa sekä yhteistyötä.

Kyläyhdistys osallistuu aktiivisesti kylää koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon, joka vaikuttaa edellä mainittujen tavoitteiden toteutumiseen. Kyläyhdistys tekee tarvittaessa aloitteita sekä antaa lausuntoja viranomaisille kylää koskevien asioiden puolesta. Kyläyhdistys osallistuu myös kylän kehittämistoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Tärkeä osa kyläyhdistyksen toimintaa on myös tiedottaa kyläläisiä tapahtuvista ja tapahtumassa olevista asioista ja tällä tavoin vahvistaa kylän sisäistä ja ulkoista yhteistyötä.

Rautiosaaren Pallo ry.

Jaana Tennilä

Rovaniemellä perustettiin 12.4.2006 lentopallon erikoisseura Rautiosaaren Pallo eli RaPa. Historiaa on pidemmältä ajalta, lentopalloturnauksiin on osallistuttu RaPan nimellä aikaisemminkin. Seuran perustamispäätökseen vaikutti suuresti se, että virallistamisen myötä toiminnan kehittäminen ja mm. salivuorojen saaminen on helpompaa.

Tällä hetkellä seurassa on noin 35 jäsentä, jotka muodostavat sekä miesten että naisten lentopallojoukkueet. Joukkueet pelaavat Rovaniemen paikallissarjassa. Viime kaudella 2006-2007 miehet ottivat hopeaa ja naiset kultaa sarjoistaan. Joukkueet osallistuvat lentopalloturnauksiin ja järjestävät niitä myös itse, mm. toukokuussa Tottohallilla RaPa Volley ja heinäkuussa Ounasravijongilla RaPa Beach -turnaukset.

Tavoitteenamme on järjestää myös lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua liikuntatoimintaa mm. lentopallon parissa, muitakaan lajeja unohtamatta. Ohjaustoiminta käynnistyy pikkuhiljaa ja salivuoroja on varattu Rautiosaaren ala-asteelta viikon jokaiselle arkipäivälle.

Juniorivuorot ovat maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo:17.00–18.30. Aikuisille on varattu omat salivuorot miesten ja naisten lentopallojoukkueille sekä tarpeen mukaan yhteisille vuoroille tai muuhun toimintaan maanantaisin, keskiviikkoisin, torstaisin ja perjantaisin klo:20.00–21.30. Suunnitelmissamme on mm. sählyvuoro.

Otamme mielellämme vastaan ideoita ja palautetta seuran toiminnan kehittämiseksi. Voit vierailla seuran kotisivuilla www.rapa.fi ja kertoa terveisesi vieraskirjan kautta tai sähköpostitse rapa@rapa.fi. Tarkempia tietoja seurasta ja sen toiminnasta voi kysyä Heikki Ylitalolta, p. 0400 374 900.

Liittymällä seuran jäseneksi voi tukea toimintaa. Rautiosaaren Pallon jäsenmaksu on 10 € / kalenterivuosi, minkä voi maksaa seuran tilille OP 564002-2151596, kirjaa viitenumeroiksi 55301. Tarvitsemme jäseniksi liittyviltä yhteystiedoista nimen, syntymäajan ja osoitteen, mielellään myös sähköpostiosoitteen, mitkä voi toimittaa joko postitse Isoputaankuja 8, 97110 Rautiosaari tai sähköpostitse rapa@rapa.fi.

Rautiosaaren Rauhanyhdistys ry.

Ismo Heikkilä

"Seurat leirikeskuksessa, nuortenilta, raamattuluokka, pyhäkoulu, päiväkerho... Tervetuloa!" Näitä Rautiosaaren rauhanyhdistyksen vireästä toiminnasta kertovia ilmoituksia julkaistaan viikoittain mm. Lapin Kansassa. Eri tilaisuuksiin kokoontuu kaikenikäisiä ihmisiä; vanhuksia, aikuisia, äitejä, isiä, nuoria ja lapsia.

Rautiosaaren rauhanyhdistys edustaa evankelisluterilaiseen kirkkoon kuuluvaa vanhoillislestadiolaista herätysliikettä. Rauhanyhdistys on yksi Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistyksen (SRK) noin kahdestasadasta jäsenyhdistyksestä. Jäseniä rauhanyhdistyksessä on n. 130 henkilöä.

Nimen rauhanyhdistys lähtökohtana on viittaus Raamattuun ja Herraan Jeesukseen omantunnon rauhan perustana: ”Kristus on meidän rauhamme” (Ef. 2:14)

Toiminnassaan Rautiosaaren rauhanyhdistys toteuttaa sen säännöissä määriteltäviä tehtäviä: herättää ja elvyttää kristillistä uskonelämää. Lisäksi yhdistys haluaa edistää kristillissiveellisiä elämäntapoja, kansanraittuutta ja isänmaallisen mielen vakiinnuttamista. Työn perusmuotona ovat hartausseurat, joissa kuullaan Raamattua selittäviä puheita. Puhujina on pappeja ja maallikoita. Laulukirjana käytetään evankelisluterilaisen kirkon virsikirjaa ja Siionin Lauluista valmistettua koostetta.

Lisäksi perustehtävää tuetaan monipuolisella lapsi-, nuoriso- ja diakoniatyöllä. Myös eläkeläisille järjestetään kerhotoimintaa, joka Rautiosaareissa on nimetty Keskiviikkokerhoksi. Seuroja pidetään Rautiosaaren leirikeskuksessa. Lisäksi niitä järjestetään myös kodeissa ja Rautiosaaren palvelukodilla.

Rautiosaaren rauhanyhdistys toimii Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistys ry:n omistaman Rautiosaaren leirikeskuksen tiloissa. Leiritoimintaa Rautiosaareissa on ollut jo yli neljäkymmentä vuotta. Rippikoululeirien ja nuorten leirien pitopaikkana oli aluksi Rautiosaaren ala-asteen koulu. Leirikeskus valmistui vuonna 1984. Leiritoiminta on vilkasta. Vuosittain leirikeskuksessa järjestetään n. 30 aikuisten, nuorten ja lasten leiriä.

Toivotamme tilaisuuksiimme kaikki sydämellisesti tervetulleiksi!

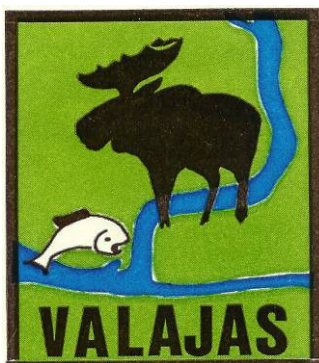
Rovaniemen 4H-yhdistys ry.

Jyrki Vähärautio, järjestökoordinaattori

Rautiosaaressa toimii kaksi 4H-kerhoa. Toinen on suunnattu pienemmille, ala-asteikäisille lapsille ja toinen hieman vanhemmille. Kerhot kokoontuvat viikoittain Rautiosaaren koululla ja Valajaskosken metsästys- ja kalastusseuran toimitalolla. Kerhotoimintaan osallistuu viikoittain noin 20 - 30 lasta ja nuorta. Kerhojen ohjauksesta vastaavat kylän omat, tehtävään koulutetut nuoret. Toiminta on kaikille kiinnostuneille avointa. Mukaan toimintaan voi tulla kun on täyttänyt 7 vuotta ja nuorisojäsenen yläikäraja on 28 vuotta. Kerhojen toiminnassa painottuu arjen taitojen opettelu. Kerhoissa aiheina ovat mm. kotitalous, erilaiset kädentaidot sekä metsä-, luonto ja ympäristöasiat. Kerhot ovat osallistuneet aktiivisesti erilaisiin myyjäisiin myymällä omia tuotteitaan mm. sadonkorjuutapahtumissa ja joulumyyjäisissä Rovaniemellä sekä Rautiosaaressa. Viime vuonna (2006) kerholaiset osallistuivat Napapiirin pajakylässä järjestettyyn joulukuusen koristelukilpailuun. Vuonna 2007 kerhot ovat olleet aktiivisesti mukana Suomen 4H-liiton ja Stena metallin Oy:n yhteistyösopimuksella järjestetyssä romumetallinkeräyksessä. Keräys toteutettiin Rautiosaaressa yhteistyössä Rautiosaaren kyläyhdistyksen ja Rovaniemen 4H-yhdistyksen kanssa ja sen tulos oli yli 10 tonnia metalliromua. Lisätietoa 4H-toiminnasta: www.4h.fi, www.4h.fi/lappi, www.4h.fi/rovaniemi

Valajaskosken Metsästys- ja Kalastusseura ry.

Seura perustettiin helmikuussa vuonna 1960 Pauli Pahtajan pirtissä Niskanperällä. Tavoitteena oli saada Alakorkalon, Rautiosaaren ja Hirvaan kylien asukkaille sekä maanomistajille yhtenäinen metsästysalue ja yhteisillä säännöillä toimiva metsästysharrastus. Vuoden lopussa oli seurassa jäseniä jo 50, joten sille oli todella tarvetta. Seurassa oli vuoden 2006 lopussa 197 maksavaa jäsentä ja 156 maanomistajajäsentä. Vuokramaita on noin 9000 ha. (Valajaskosken Metsästys- ja Kalastusseura ry. 2.)

Seuran jäsenistö päätti v. 1992 ostaa Rautiosaaren kupeessa myynnissä olleen vanhan puusepänversaan. Tätä Tuhkamellan rakennusta korjattiin ja kunnostettiin talkoovoimin ja siitä saatiinkin oivallinen seurantalo. Siinä on noin 130 m² suuruinen kokoontumissali, pieni keittiö, teurastamo sekä toinen pienempi sali, jossa esimerkiksi haukkukokeiden osanottajat voivat yöpyä. Lisäksi rakennuksen

siivessä on 50 m² kokoinen asunto, jota vuokrataan asuinkäyttöön. Seuratalo on vilkkaassa käytössä ja tiloissa kokoontuvat mm. 4H-kerho, kyläyhdistys, Hirvaan Martat, eri koirajärjestöt jne. Myös erilaisten juhlien pitopaikkana tilat ovat olleet ahkerasti käytössä. Taloon on mm. uusittu saunaosasto vuonna 2002 sekä lämmityskattila ja piippu vuonna 2003. Lihahuoneen remontti on paraikaa käynnissä ja vuonna 2008 kyläyhdistyksen kanssa yhteistyössä remontoidaan keittiö sekä asennetaan taloon ilmastointi.

Valajaskosken Metsästys- ja Kalastusseuran toimintaan liittyvät hyvin kiinteästi riistanhoito ja kalastutukset. Istukkaita lasketaan mm. seuran käytössä olevaan Nakkilampeen ja Valajaskosken voimalaitoksen yläpuolella sijaitsevaan nk. Illinaltaaseen. Kilpailutoimikunta järjestää vuosittain pilkkikisat, vetouistelukisat, savikiekkoammuntoja ja hirviammuntakilpailuja. Kenneltoimikunta puolestaan järjestää haukkukokeita ja kannustaa jäseniään osallistumaan myös muiden seurojen järjestämiin kilpailuihin ja koiranäyttelyihin. Talkoo- ja kiinteistötoimikunta huolehtii seuratalon kunnossapidosta ja remonteista. Hirvenmetsästys on yksi seuran jäsenistön mieliharrastuksista. Hirvimiehet järjestävätkin kerran vuodessa hirvipeijaiset maanomistajille ja seuran jäsenille. Peijaiset ovat syksyn odotettu tapahtuma jolloin hirvimiehet ruokkivat neljän tunnin aikana noin 300 henkilöä.

PJ. Jaakko Heikkilä, puh. 0400 703 227; Siht. Stella Nissen-Olli, puh. 040 547 7029

(Alakorkalon kyläsuunnitelma 2004, Valajaskosken Metsästys- ja Kalastusseura ry. 2.)

4. Totta ja tarua Rautiosaaren kylästä kahden viimeisen vuosikymmenen ajalta

Anitta Heikkilä

Tämä tarina on ihan totta.

*Hiirellä on aakkoset,
kaikki hauskat kirjaimet.
On A, B, C, D, E, F, G,
näin se hiiri laulelee.¹*

Tällä Iloisen aapisen laululla aloittivat 1990-luvun ensiluokkalaiset lukemaanoppimisen Rautiosaaren koulussa. Koululaiset saapuivat kouluun varsinaisesta Rautiosaaresta ja Heikkilänrannalta polkupyörillä, jalkaisin, potkurilla ja vanhempien kyydissä. Elingonrannan ja Pahtajavaaran koululaisille kunta järjesti koulukyydityksen taksi-Pekan² autolla tai linja-autolla.

*Onko koulumme tosiaan kuihtunut?
Vai tykkänään toiseksi vaihtunut.³*

Näin aprikoivat oppilaat 1990-luvun alussa, kun koulutilat kokivat muutoksen. Remonttimiehet eivät rakentaneet kokonaan uutta koulua, vaan koulun vanhat tilat remontoitiin niin, että vanhasta koulusta muistuttivat enää hiotut ja lakatut puulattiat sekä aulaan sijoitettu täytettyjen eläinten vitriini. Uuteen siipeen rakennettiin yksi luokkahuone, liikuntasali sekä teknisen käsityön luokka. Aikaisemmin Muurolaan kuljetetut viides- ja kuudesluokkalaiset lapset saivat siirtyä oman koulun tiloihin ja laulaa koulun vihkiäistilaisuudessa vuonna 1995 omaa juhlalaulua.

*Meidän koulu on aivan uus
ja luokkia siinä on kuus.⁴*

Koululaiset kokivat evakkomatkan ilot ja surut vuosina 1993–1994 käydessään koulua korjaustöiden aikana vanhainkodin tiloissa. Ympäristö antoi terveellisen kosketuksen vanhusten elämään ja monien lasten vanhempien kouluympäristöön Romman mailla. Muutamaa vuotta myöhemmin vanhainkoti astui lasten elämään ruokahuollon muodossa. Surullisena saimme todeta, että kotoinen uudistettu koulukeittola ajettiin alas ja ruoka ryhdyttiin kuljettamaan vanhainkodin keittiöltä. Miltei huomattamamme myös vanhainkodin suuri navetta katosi silmistämme jo vuonna 1988.⁵

¹ Huovi ym.1994, 4.

² Pekka Oinas.

³ Beskow E. 2002, 14. Mukailtu loru.

⁴ Arto Heikkilän vihkiäisjuhlaan valmistama laulu.

⁵ Vanhahanni S. 1988, 171. Roi mlk vanhaink.arkisto.

*Aateli, taateli, A-kone haukkaa,
aateli, taateli, aakkoset laukkaa.
Ai, ai, ai, usko vaan, kohta opin lukemaan.⁶*

Näin lauloivat jälleen optimistiset koulutulokkaat 2000-luvulla. Musiikki on ollut pian 100-vuotiaan koulumme vahvuuksia. Lapset ovat laulaneet Riitta-opettajan⁷ johdolla erilaisissa juhlatilaisuuksissa sekä esitelleet voitokkaasti kuorolaulutaitojaan Kuopiossa asti. Eri urheilulajeissa, hiihdossa, yleisurheilussa, jalkapallossa, lentopallossa ja salibandyssä ovat Rautiosaaren koululaiset niittäneet mainetta ja ovat urheilukilpailujen merkittävä uhka muille kunnan kouluille.

Luokkaretkitoiminta on ollut vilkasta. Kuudesluokkalaiset ovat ylittäneet kunnan rajoja kaupunkimatkailuilla ja leirikouluissa. Keväisenä aamuna vuonna 2000 joukko yläluokkien oppilaita istui Rovaniemen lentoasemalla taskussaan lentoliput Itävaltaan. Yhteydet Itävallan, Puolan, Viron ja Belgian ystävyyskouluihin ovat olleet seurausta Comenius- hankkeista, joita koulun opettajat ovat aktiivisesti vetäneet ja toteuttaneet näin opetussuunnitelman kansainvälisyyteen kasvattamisen tavoitetta. Vuonna 2001 kyläläiset saivat tutustumiskäynnille 37 itävaltalaista vierasta.

*Kerro minulle, mitä sinä tuumaat.
Nyt on sana vapaa.
Minä olen tätä mieltä. Sinä olet sitä mieltä.
Etsitään yhdessä uutta tapaa.⁸*

Vuosisadan alussa rautiosaarelaiset hoitivat yhteisiä asioita perustamalla maamiesseuran. Sen aloitteesta syntyi puimaosuuskuntia ryskineen ja sonniosuuskunta siitossonneineen. Tällä hetkellä maataloutta kylällämme harjoittaa vain yksi tila. Yhteisten kylän asioiden hoito on koettu edelleen tärkeäksi ja kylän puuhanaiset ja -miehet perustivat Rautiosaaren kylätoimikunnan 1990-luvun taitteessa. Sonniien osto ei ollut enää ajankohtaista, joten kyläläiset ryhtyivät yhdessä etsimään uutta tapaa edistää kylän asukkaiden hyvinvointia. Talkootyönä rakennettu Niilon laavu ja valaistu latu ovat muodostuneet uusiksi kyläläisten kohtauspaikoiksi. Kylätoimikunta on tehnyt töitä myös Hiidenkirnujen kunnostamiseksi ja kodan saamiseksi alueelle.

Kylän fyysinen ympäristö on muuttunut kunnan isienkin ansiosta. Merkittäviä uudistuksia ovat katulamppujen lisääntyminen sekä miltei kaikille tarjottu mahdollisuus liittyä kunnalliseen viemäröintiin. Valaistuksen, viemäröinnin ja kevyen liikenteen väylien rakentamisen loppuunsaattaminen ovat edelleen kylämme ympäristörakentamisen kannalta merkittäviä. Maatalousvaltaisen kylän muuttuminen

⁶ Huovi ym. 2001,10.

⁷ Riitta Niska.

⁸ Huovi ym. 2001, 107.

kaavoitetuksi kunnallistekniikalla varustetuksi taajamaksi näkyy ohikulkijan silmiin uusina taloina pelloilla ja metsiköissä sekä jalkakäytävillä taivaltavina uusina koululaisina.

Punapipoiset, intoa uhkuvat hirvimiehet ovat syysaamuinen näky Valajaskosken metsästys- ja kalastusseuran talolla ja lähimetsiköissä. Jo kolmas sukupolvi opettelee hirvenmetsästyksen taitoja kylän metsästysseurassa. Hirvijahdin päätteeksi maanomistajat ja metsästysseuralaiset nauttivat käristystä ja vaihtavat vuoden kuulumiset seuran järjestämissä hirttejäisissä.

Uiton loppuminen Kemijoesta vapautti vesistön vapaa-ajan kalastukselle ja veneilylle. Etenkin lapset ja nuoret ovat ottaneet kalastusharrastuksen omakseen ja istutetut kirjoloheet ovat päätyneet monien perheiden soppakaloiksi. Kemijoki-yhtiö teki suunnitelman joen ruoppaamiseksi ja pyysi myös kyläläisiltä mielipiteitä. Työn toteuttaminen vaikutti rautiosaarelaisiin lähinnä joen virtauksen voimistumisena.

Uiton loppumisen lisäksi kulttuurihistoriallisesti merkittäviä menetyksiä ovat olleet kyläkauppojen ja postin loppuminen. Suurin muutos on ollut luonnollisesti maalaiskylän muuttuminen Rovaniemen laitakaupungiksi. Maahenkiset asukkaat kaupunkilaistuivat yhdessä yössä.

Kansalaisopisto on järjestänyt koululla harrastuspiirejä sekä lapsille että eläkeläisille. 4-H toiminta on ollut aktiivista ja lapset ovat osallistuneet nuorten vetämiin toimintailtoihin, retkiin ja myyntipahtumiin.

Rautiosaari kuuluu Rovaniemen seurakunnan Alakemijoen piiriin. Pitkäaikaisena alueen pappina toiminut Risto Saulio jäi eläkkeelle ja virkaan astui Pentti Kallioranta. Pentti Kalliorannan siirtyessä Ranuan kirkkoherraksi saamme jälleen uuden hengellisen vastuunkantajan. Useana vuonna kyläsämme on toiminut seurakunnan päiväkerho ja iltapäiväkerho. Niilon laavulla ja Paloniemen hautausmaalla on pidetty seurakunnan hartauksilaisuuksia. Rautiosaaren rauhanyhdistyksen suviseurat levittäytyivät Rautiosaaren pelloille muodostaen pienoiskaupungin vuonna 1997.

Paavo Heikkilä julkaisi kylän historian vuonna 1994. Heikki Annanpalo selvitteli kylän kulttuurihistoriaa Heikkilän sukua⁹ sekä Aittajärven kuivatusta¹⁰ käsittelevissä julkaisuissa 2000-luvulla. Historian kirjaaminen pieninä pisteinä tai suurina ääriviivoina on yhtä jännittävää kuin aapisen eläinten kävelyretki.

⁹ Annanpalo H. 2000.

¹⁰ Annanpalo H. 2005.

- Yöllä oli satanut lunta. Koko maailma oli valkoinen ja uusi.
Eläimet lähtivät aamukävelylle.
He nuuskivat puhtaan lumen tuoksua ja tähyilivät aurinkoa.
Silloin Pökö-Pää sattui katsomaan taakseen.*
- *Hui! Mitä nuo ovat?*
Eläimet pysähtyivät ja katsoivat taakseen.
 - *Nehän ovat sinun jälkiäsi.*
 - *Ei niitä kannata pelätä.*
Eläimet alkoivat tutkia jälkiään. Karhuilla oli suuret jäljet. Jäniksellä oli lystikkäät jäljet.
Ketun jäljet olivat kuin helminauhaa. Hiiren jäljet olivat iloisia kiemuroita.
 - *Jääkö minusta aina jälkiä?*
 - *Kyllä jää.*
 - *Kaikista jää jälkiä.*

LAPIN KULJETUS OY

**Maansiirtopalvelut
Kiviainestoitukset
Rahtipalvelut**

**Lapin Kuljetus Oy
Pappilantie 108
96100 Rovaniemi
www.lapinkuljetus.fi
laku@lapinkuljetus.fi**

Kuljetukset ja maanrakennus täyden palvelun ammattilaiselta.

5. Kyläkyselyn tulokset

Rautiosaaren kyläkysely pidettiin elokuun alkupuolella. Tässä esitellään kyselyn keskeisimmät tulokset. Tarkat tulokset ja itse kysely on arkistoitu kyläyhdistyksen arkistoon ja ne löytyvät 5.10.2007 olleen kyläyhdistyksen hallituksen kokouksen kokospöytäkirjan liitteistä.

Kysymykset 1 – 4. Kyselylomakkeita jaettiin 188 kpl ja palautettiin 79 kpl. Palautusprosentti oli näin ollen 42. Kaikki kylän osat olivat edustettuina asukaslukea vastaavassa suhteessa. Myös vastauksista ilmennyt ikäjakauma vastasi hyvin kylän todellista ikäjakaumaa. Kylän vahvaa yhteisöllisyyttä kuvaa se, että lähes kaikki vastanneet kotitaloudet tunsivat kuuluvansa kylälle ja kielteisillekin vastauksille löytyi pääasiassa inhimillinen selitys.

Kysymys 5. Vastaajat osallistuvat aktiivisesti alueella toimivien yhdistysten toimintaan. Kyselyn mukaan suurimpia yhdistyksiä ovat Rautiosaaren Kyläyhdistys, Valajaskosken metsästys- ja kalastusseura ja Rautiosaaren rauhanyhdistys. Vastaajat toivoivat kaikkien yhdistysten parantavan tiedottamistaan ja järjestävän paljon yhteistä toimintaa.

Kysymykset 7 – 10. Rautiosaarelaiset tuntevat melko huonosti Rautiosaaren yleiskaavan. Peräti 41 % vastaajista ei tunne sitä lainkaan. Pääosa niistä jotka kaavan tuntevat, olivat siihen täysin tyytyväisiä ja muutoksia siihen halusi 25 % kaikista vastaajista. Muutosehdotukset liittyivät lähinnä kaupungin tonttitarjonnan vähäisyyden korjaamiseen ja maalaismaiseman säilyttämiseen. Muutamit vastaajat halusivat koko kaavan uudelleenkäsitelyä ja jopa asemakaavoitusta. Kaupungin tonttitarjonta on alueen kehityksen kannalta erittäin merkittävässä asemassa, koska yksityiset maanomistajat eivät ole juurikaan halukkaita myymään tonttejaan vapailla markkinoilla. Toisaalta se on hyvin ymmärrettävää, koska monet haluavat säästää tonttinsa suvussa jälkipolville. Kylän kaikki kiinteistöt on vastausten mukaan liitetty kunnalliseen vesijohtoverkkoon, mutta halukkaita viemäriverkkoon liittyjiä kylältä löytyy runsaasti. Vastausten perusteella viemäriverkkoon liittyisi heti 20 kiinteistöä, jos se olisi mahdollista.

Kysymys 11. Asuinympäristöön liittyvistä väittämistä negatiivisessa mielessä nousivat esiin yleisten teiden heikko kunto, pyöräteiden vähäisyys, bussikatosten vähäisyys ja kirjavuus sekä opaskyltin tarve 4-tielle. Positiivisesti erottuivat yleisten teiden talvikunnossapito, hyvä tievalaistuksen taso, kylän yleinen siisteys ja yleisilme. Asuinympäristön viihtyisyyttä halutaan lisäävän mm. maisemanhoitotöitä tehden, harrastuspaikkoja kunnostaen ja yleisesti rempallaan olevia paikkoja ehostaen.

Kysymykset 12 ja 13. Palveluihin liittyvät väittämät paljastivat kyläläisten tyytymättömyyden nuorisoson, aikuisväestön ja eläkeläisten ohjatun toiminnan määrään, linja-autovuoroihin, kansalaisopiston kurssitoiminnan määrään sekä urheilukentän ja uimarannan kuntoon. Uusina palveluina kyläläiset haluaisivat kaupan, lasten leikkipuiston ja kierrätyspisteen. Yleistä tyytyväisyyttä koettiin päiväkotia, koulua, kirjastoautoa, hiihtolatua ja yleisiä liikuntapuitteita kohtaan. Kaikille ikäryhmille haluttiin runsaasti erilaista ohjattua toimintaa. Erilaiset liikunta- ja harrastekerhot olivat toivomuslistojen kärjessä. Nuorten osiossa erityisteemana nousi esiin heidän tarve kokoontumis- ja harrastuspaikalle. Kaikille yhteisessä osiossa puolestaan toistuivat nykyinen tiedottamisen heikko taso ja kaupan puuttuminen.

Kysymykset 14 – 16. Yhteiset tapahtumat vetävät kyläläisiä puoleensa nykypäivälle tyypillisellä tavalla. Osa vastaajista on todella aktiivisia samalla kun osa ei kiireiltään ehdi ensimmäiseenkään

tapahtumaan. Jokaisella oli kuitenkin omat toiveensa tulevien tapahtumien suhteen. Suurinta kiinnostusta herättivät markkinat, juhlat, grilli-ilta, kyläkokous ja talkoot. Vain viisi vastaajaa ei halunnut tai tarvinnut tapahtumia lainkaan. Monien tapahtumien pitopaikkana toimivaa Valajaskosken metsästys- ja kalastusseuran toimitaloa eli kylätaloa halutaan kehitettävän viihtyisämmäksi. Erityisesti piha- ja tonttialue kaipaa vastaajien mielestä kunnostusta. Myös maalaus olisi ajankohtainen. Sisäpuolta haluttaisiin kehitettävän sisustuksen ja viihtyvyyden näkökulmista käytännöllisyyttä unohtamatta. Ja jälleen toistui tiedottamisen tarve käyttömahdollisuuksiin liittyen.

Kysymykset 17 – 19. Kyläyhdistyksen tiedottamistoiminta halutaan hoidettavan kotitalouksiin jaettavilla tiedotteilla, joita täydennetään lehti-ilmoittelulla. Internet tai ilmoitustaulu saivat vain vähäisen kannatuksen. Uusina ideoina nousivat kylälehti ja sähköpostilista. Kyläläisillä näyttää vastausten perusteella olevan jonkin verran tarvetta kylän yhteiskäyttöön hankittavalle kalustolle. Puutarhajyrsimelle, raivaussahalle ja peräkärrylle olisi suurin tarve. Yritystoiminnan edellytyksiä pitäisi vastaus-
ten mukaan parantaa tehokkaalla mainonnalla / tiedotustoiminnalla, kylän esiintuomisella ja uusien tai olemassa olevien puitteiden laajamittaisella ja systemaattisella hyödyntämisellä. Erityisinä toimialoina esiin nousivat kauppa ja luonnontuote-ala. Myös verkostoitumisen hyödyt ja tarjolla olevat tuet olivat listalla mukana.

Kysymykset 20 – 25. Rautiosaaren kylässä on vain vähän tarvetta omalle kylätalkkarille. Vastaajien ilmoittamien työtuntien perusteella työllistyisi kokopäiväisesti vain yksi henkilö noin kahdeksi päiväksi viikossa. Vastaajat antoivat lopuksi myönteistä palautetta kyselystä ja koko kyläsuunnitelma-hankkeesta sekä evästivät suunnitelman tekijää jatkotyöskentelyyn liittyen.

5.1. SWOT-analyysi

Rautiosaaren vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat on esitetty seuraavissa taulukoissa. Taulukon nelikenttä kuvaa kylän nykytilaa. Kyläsuunnitelma ja kylän kehittäminen perustuvat kylän vahvuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Heikkoudet ja uhat puolestaan pyritään poistamaan tai torjumaan.

Taulukossa on esitetty kyläkyselyn vastauksissa esille tulleet asiakokonaisuudet. Suluissa olevat luvut kertovat, kuinka monessa kyläkyselyn vastauksessa sama kokonaisuus esiintyi. Laajimpia kokonaisuuksia on avattu esimerkkien avulla. Kyläkyselyn muissakin osioissa oli runsaasti mainintoja etenkin sijaintiin ja ympäristöön liittyvistä vahvuuksista sekä yksityisen palvelutarjonnan vähäisyyteen liittyvistä heikkouksista. Myös viemäröinnin keskeneräisyys herättää monissa kyläläisissä suurta

hämmennystä ja epätietoisuutta. Kiinteistökohtaiset viemärointiratkaisut eivät nimittäin kaikissa tapauksissa täytä uusia tiukentuvia määräyksiä ja tällöin viemäriverkkoon liittyminen olisi sekä taloudellinen että ekologinen ratkaisu.

SWOT-analyysi

<u>Vahvuudet:</u> Sijaintiin ja ympäristöön liittyvät seikat (56) mm. • Kaunis ja hoidettu maalaismaisema • Ympäröivä vesistö ja luonto • Hyvä sijainti kaupunki-keskukseen nähden • Hyvät ulkoilu- ja marjastusmaastot Kylän aiheuttamat positiiviset tuntemukset (31) • Rauhallisuus • Turvallisuus • Kauneus Kylän julkiset palvelut (22) mm. • Oma koulu • Oma päiväkot • Palvelukoti ja Koivupuisto • Kylällä olevat julkiset työpaikat Lasten runsaus ja sen tuoma jatkuvuus (18) Kylällä vallitseva hyvä ilmapiiri (11) Hyvät harrastusmahdollisuudet (9)	<u>Heikkoudet:</u> Yksityisen palvelutarjonnan vähäisyys (59) mm. • Kaupan puuttuminen • Huonot linja-autoyhteydet • Postin puuttuminen • Yritystoiminnan vähäisyys Infrastruktuurin taso (15) mm. • Viemäroinnin keskeneräisyys • Teiden heikko kunto • Kaupungin tonttitarjonnan vähäisyys • Pyöriteitä liian vähän Kylän aiheuttamat negatiiviset tuntemukset (14) mm. • Kahtiajako ja sisäpiirit • Huono tiedonkulku • Vanhoillinen maine Harrastuspaikkojen heikko taso ja vähäinen määrä (13) Ohjatun harrastustoiminnan vähäisyys (7) Isoputaan vedenlaatu (5)
<u>Mahdollisuudet:</u> Matkailu ja luonto (11) mm. • Hiidenkirnujen hyödyntäminen • Joen hyödyntäminen • Luontomatkailu Tarjolla olevat taloudelliset resurssit (9) Rovaniemen asutuksen laajeneminen (7) Kyläkaupan saaminen (5) Avoimuuden lisääminen (4)	<u>Uhat:</u> Julkisen palvelutarjonnan heikkeneminen (10) mm. • Kaupungin säästötoimet • Palveluiden keskittäminen • Koulun ja päiväkodin menettäminen Hietavaaran soranottoaikan aiheuttamat lieveilmiöt (9) mm. • Pöly ja melu • Luvaton moottoriurheilu Kaavoitustoiminnan heikko taso (9) mm. • Maalaismaiseman menettäminen • Kaavoituksen hitaus Rikollisuus ja huonot käytöstavat (7) Yhteisöllisyyden katoaminen (4)

6. Rautiosaaren kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet vuoteen 2013

Visio 2013:

Rautiosaari on kaunis maalaismaisemansa säilyttänyt kylä, josta löytyy kaikille ikäryhmille kuuluvia peruspalveluja. Rautiosaaressa on vireät asukkaat ja voimakas yhteisöllisyyden tunne.

Vision saavuttamiseksi asetetut tavoitteet on jaettu neljään kokonaisuuteen, jotka ovat 1. kylärakenne, rakennettu ja rakentamaton ympäristö 2. palvelutarjonta 3. harrastustoiminta ja yhteisöllisyyden vahvistaminen 4. Rautiosaaren kyläyhdistyksen kehittämistavoitteet. Kokonaisuudet on purettu osatavoitteisiin ja toimenpiteisiin, joilla tavoitteet pyritään saavutetaan. Tavoitteet eivät ole yksiselitteisiä ja toisistaan irrallisia, vaan ne risteävät monilla tasoilla toistensa kanssa ja ovat saavutettavissa myös toistensa kautta. Jokaisen osatavoitteen yhteydessä on lueteltu keskeisimmät toiminnalliset yhteistyötahot. Rahoittajakumppanit selvitetään tapauskohtaisesti.

6.1. Rautiosaaren kylärakenne, rakennettu ja rakentamaton ympäristö 2013

Rakenteellinen kehittämistoiminta lähtee asukkaiden tarpeista ja toiveista. Rakenteellisen kehittämistoiminnan tavoitteena on; maalaismaiseman säilyminen, luonnon ja vesistön tilan turvaaminen, positiivinen väestökehitys ja liikenneturvallisuuden paraneminen. Kaikki edellä mainitut tavoitteet tähtäävät siihen, että Rautiosaari olisi elinvoimainen kylä ja luonnonkaunis asuin ympäristö myös tuleville sukupolville.

Tavoitteet saavutetaan seuraavilla kokonaisuuksilla ja toimenpiteillä:

- Turvataan luonnon sekä maalais- ja jokimaiseman säilyminen luonnon- ja maisemanhoito-toimenpitein ja luomalla yhtenäiset hoitosuositukset eri maisema- ja luontokohteisiin. Lisäksi luodaan edellytykset omaehtoiselle ympäristönhoidolle kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Yhteistyö maanomistajien, Lapin ympäristökeskuksen, Rovaniemen kaupungin, Kemijoki Oy:n sekä eri oppilaitosten kanssa.
 - perustetaan kylälle kierrätyspiste
 - esitetään jätevesiverkoston laajentamista koko kylän alueelle
 - vesakontorjunta kesantopelloilla ja muilla alueilla
 - tienvarsimaisemien parantaminen puustoa harventamalla
 - maisemallisesti arvokkaiden luontokohteiden kartoitus ja mahdollinen ennallistaminen
 - yksityisten romu- ja jätevarastojen siivoaminen
 - kaavaan merkittyjen maisemallisesti arvokkaiden rakennusten säilymisen turvaaminen
 - maisemanhoitosuunnitelman ja yhtenäisten maisemanhoitosuositusten laatiminen
 - suunnitellaan kuinka saataisiin parannettua Isoputaan veden vaihtuvuutta ja toteutetaan suunnitelma
 - koulutetaan kyläläisiä maiseman- ja ympäristön hoidossa ja kierrätyksessä
- Lisätään Rautiosaaren tonttitarjontaa ja vaikutetaan aktiivisesti kaava-alueen kehittymiseen kyläläisten tarpeet huomioiden. Yhteistyö Rovaniemen kaupungin kanssa.
 - laaditaan kaavamuutosesitys, jossa 1. esitetään muutettavaksi Paloniemen alueella sijaitsevat Rovaniemen kaupungin omistamat maat asuntorakentamiseen varatuiksi, 2. esitetään pyörätievarauksen jatkamista Elingonrannalle saakka
 - edellytetään kaava-alueen hyödyntämistä ja kehittämistä maalaismaisema- ja luontote-kijät huomioiden mm. tarkentamalla julkisivumääräyksiä ja turvaamalla rakennusryp-päiden nykyisenkaltainen väljä sijoittelu

- Parannetaan liikenneturvallisuutta kylän alueella. Yhteistyö tiehallinnon, Rovaniemen kaupungin, poliisin ja tienomistajien kanssa.
 - osallistutaan aktiivisesti Valajaskoskentien pyörätien suunnitteluun
 - laaditaan tiehallinnolle esitys pyörätien rakentamisesta 1. Rautiosaarentieltä Elingonrannalle sekä 2. Rautiosaarentien itä- ja länsipäähän
 - laaditaan tiehallinnolle esitys nopeusrajoitusten laskemiseksi maks. 40km/h:ssa kyläteillä
 - esitetään peltisten linja-autokatosten vaihtamista puisiin ja linja-autokatosten lisäämistä vilkkaimmille pysäkeille
 - esitetään yleisten- ja yksityisteiden kunnostusta tarpeen vaatiessa tien pitäjälle
 - puututaan liikenneturvallisuutta vaarantaviin epäkohtiin tarpeen vaatiessa

6.2. Rautiosaaren palvelutarjonta 2013

Rautiosaaren palvelutarjonnan tulee vastata asukkaiden tarpeita. Tämä periaate koskee niin julkisia kuin yksityisiäkin palveluita. Olemassa olevat palvelut on turvattava ja niitä on pyrittävä parantamaan entisestään vastaamaan asukkaiden tarpeita. Rautiosaaren yritystoiminnan edellytyksiä on parannettava yksityisen palvelutarjonnan ja yritystoiminnan lisäämiseksi.

Palvelutarjonnan haasteisiin vastataan seuraavilla kokonaisuuksilla ja toimenpiteillä:

- Turvataan olemassa olevat julkiset palvelut. Yhteistyö palveluiden tuottajien ja Rovaniemen kaupungin kanssa.
 - luodaan yhteistyömalli palveluiden turvaamiseksi ja parantamiseksi alueen toimijoiden kanssa
 - laaditaan kannanottoja tarvittaessa
 - tuetaan olemassa olevia julkisia palveluita käyttämällä niitä
- Parannetaan nykyistä julkista palvelutarjontaa. Yhteistyö palveluiden tuottajien ja Rovaniemen kaupungin kanssa.
 - esitetään linja-autovuorojen lisäämistä Rautiosaaren ja Rovaniemen kaupungin välillä
 - esitetään urheilukentän / luistinradan rakentamista päiväkodin yhteyteen

- Parannetaan yritystoiminnan edellytyksiä, parannetaan Rautiosaaren tunnettavuutta sekä saavutettavuutta. Madalletaan luonnon-, puutarha-, riista- ja kalatuotealojen yritysten perustamiskynnystä. Yhteistyö tiehallinnon, yrittäjien ja Rovaniemen kehitys Oy:n kanssa.
 - tehdään selvitys ja suunnitelma kyläosuuskunnan perustamisesta rautiosaareen
 - osuuskunnan puitteissa tehdään selvitys ja suunnitelma kaupan perustamisesta Rautiosaareen
 - esitetään tiehallinnolle opaskylttien asettamista 4-tietä alkaen
 - osuuskunnan puitteissa parannetaan yritysten markkinointia ja tunnettavuutta
 - osuuskunnan puitteissa parannetaan naisyrittäjyyden edellytyksiä
 - osuuskunnan toiminnan kautta luodaan uusia verkostoja toimimalla sillanrakentajana

6.3. Rautiosaaren asukkaiden harrastustoiminta ja yhteisöllisyys 2013

Harrastusmahdollisuuksien tulee olla kaikkien kyläläisten tiedossa sekä saavutettavissa. Jokaiselle ikäryhmälle tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia siten, että tarjolla on ainakin yksi ohjattu liikuntaharrastus ja yksi muu ohjattu harrastus ikäryhmää kohti viikossa. Harrastuspaikkojen on oltava turvallisia ja viihtyisiä. Omaehtoista harrastustoimintaa tuetaan kaikin käytettävissä olevin keinoin. Yhteisöllisyyden vahvistamiseksi järjestetään mm. erilaisia tapahtumia.

Harrastustoiminnan ja yhteisöllisyyden tavoitteisiin vastataan seuraavilla kokonaisuuksilla ja toimenpiteillä:

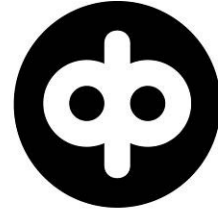
- Lisätään harrastusmahdollisuuksia. Yhteistyö kansalaisopiston, oppilaitosten ja muiden yhdistysten kanssa.
 - järjestetään jokaiselle ikäryhmälle vähintään yksi ohjattu liikuntamahdollisuus / viikko
 - järjestetään jokaiselle ikäryhmälle vähintään yksi ohjattu harrastusmahdollisuus / viikko
- Lisätään kyläläisten yhteistä toimintaa. Yhteistyö muiden yhdistysten, kylien ja yrittäjien kanssa.
 - järjestetään Rautiosaaren syysmarkkinat / kirpputori vuosittain
 - osallistutaan ja vuorollamme järjestetään Alakorkalon, Hirvaan ja Rautiosaaren yhteinen itsenäisyyspäivän juhla
 - järjestetään joulurauhan julistus Niilonlaavulla vuosittain
 - järjestetään hiihtolomaviikolla Aatun hiihdot / talvirieha vuosittain

- järjestetään tienvarsien siivoustalkoot ja kevätkauden avaus kylätalolla vuosittain
 - osallistutaan ja vuorollamme järjestetään Alakemijoen kylien yhteinen kesätahtuma
 - järjestetään keskikesällä grilli-ilta vuosittain
 - järjestetään kyläkokouksia, tiedotustilaisuuksia, koulutusta ym. tarvittaessa
 - järjestetään talkoita tarvittaessa
 - järjestetään muuta yhteistä toimintaa yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa
- Parannetaan omaehtoisen harrastustoiminnan edellytyksiä. Yhteistyö kyläläisten ja Rovaniemen kaupungin kanssa.
- etsitään kuntosalille uusi tila ja uusitaan laitteet
 - kehitetään kuntoreitistöä koko kylän alueella
 - parannetaan valaistua kuntoreittiä leventämällä ja tasoittamalla pohjaa
 - parannetaan valoladun kuntoa leventämällä uraa ja tekemällä latu kesemmäs
 - esitetään Rovaniemen kaupungille urheilukentän peruskorjausta
 - parannetaan uimarantaa ja lisätään sen turvallisuutta
 - rakennetaan urheilukentän ja uimarannan yhteyteen leikkikenttä
 - rakennetaan venelaituri
 - perustetaan nuorisotila
- Lisätään kylätalon käyttömahdollisuuksia sekä viihtyisyyttä. Yhteistyö Valajaskosken metsä- ja kalastusseuran, sekä muiden yhdistysten kanssa.
- laaditaan kylätalon kehittämissuunnitelma kyläkyselyn vastausten pohjalta
 - laaditaan kylätalon käyttösuunnitelma sekä ohjeistus
 - nimetään kylätalo

6.4. Rautiosaaren kyläyhdistyksen kehittämistavoitteet 2013

Kyläyhdistystä kehitetään kokonaisvaltaisesti siten, että kyläläisten tyytyväisyys kyläyhdistyksen toimintaan lisääntyy. Jokaisen kyläläisen on tiedettävä kyläyhdistyksen ja kylän asioista sekä mahdollisuuksista tasapuolisesti.

- Perustetaan Rautiosaareen tiedotuslehti. Yhteistyö muiden yhdistysten ja yrittäjien kanssa.
- Maksutta jokaiseen kotitalouteen
 - Painos 200kpl

POHJOLAN

Osuuspankki

- Vahvistetaan kyläyhdistyksen taloutta.
 - myyntitoimintaa tapahtumissa
 - arpajaisia tapahtumissa
 - tarjotaan maksulista talkootyövoimaa
 - jäsenmaksun korottaminen
 - mainostilan myynti tiedotuslehdessä
- Kehitetään Hiidenkirnujen aluetta. Yhteistyö oppilaitosten ja yrittäjien kanssa.
 - luontopolku
 - kokonaispalvelut ryhmille, mm. ruokailu, kahvitus, opastus
 - suunnitellaan muita toimenpiteitä
- Hankitaan kyläläisten käyttöön kalustoa.
 - puutarhajyrsin
 - raivaussaha
 - peräkärry
 - oksasilppuri
 - vene + moottori
 - muita tarvittavia tarvikkeita ja kalustoa
- Syvennetään yhteistyötä Alakemijoen alueen kylien kanssa.
- Osallistutaan alueelliseen ja valtakunnalliseen kylätoimintaan.

7. Loppusanat

Kyläsuunnitelman teko on opettanut, että yhteistyö on kultaakin arvokkaampaa. Onneksemme tuo yhteistyön taito todistettavasti kyläntämme löytyy. Yhteistyö on myös tämän suunnitelman toimeenpanossa keskeisessä roolissa. Alakemijoen kylissä yhdessä ja erikseen on valtavasti piilevää potentiaalia, joka on saatava esille. Myös yksilöiden hallussa oleville tiedoille ja taidoille on paljon hyviä käyttökohteita. Yksikään henkilö tai taho ei yksin kykene aikaansaamaan pitkäaikaista tai pysyvää menestystä.

Kuten kehittämistavoitteista on luettavissa, emme ole muuttamassa kyläämme radikaalisti suuntaan tai toiseen. Jotkin yksityiskohdat vaativat ”vain” kuntoon hiomista, mutta suuremmat kokonaisuudet

on syytä muokata perusteellisemmin. Yhtä kaikki, kokonaisuus eli Rautiosaari ja Rautiosaarelaiset ovat keskiössä ja jokainen ponnistelu tehdään tuon kokonaisuuden eteen. Aika näyttää mihin kykenemme. Suunta kuitenkin tuntuu jo nyt oikealta, sillä prosessin edetessä monet kyläläiset ovat tulleet innolla mukaan kylätoimintaan. Myös uusia tapahtumia, kuten syysmarkkinat, on järjestetty. Onpa kyläämme kohdannut myös ikävämät uutiset, sillä Rovaniemen kaupunki suunnittelee vanhainkodin vanhan ja arvokkaan puutarhan hoitamatta jättämistä sekä vanhainkodin keittiön lakkauttamista ja sen toimintojen siirtämistä Muurolaan. Ponnistelut noiden palveluiden säilymiseksi on aloitettu ja olemme totisesti valmiita tekemään kaikkemme niiden eteen.

Tämä suunnitelma on tarkoitus päivittää kahden vuoden välein. Ensimmäisen kerran suunnitelma päivitetään vuoden 2009 lopulla, jolloin katsotaan mitä olemme siihen mennessä saaneet aikaan ja mitä uusia kehittämistarpeita on ilmennyt. Kattavampi päivitys tehdään vuonna 2013, jolloin kartoitetaan seuraavan nelivuotiskauden tavoitteet ja kehittämistarpeet. Lisäksi suunnitelman toteutumista seurataan jatkuvasti, jotta tiedämme, että kehittymisen suunta on oikea.

8. Lähdeluettelo

Annanpalo, Heikki 2000. Rautiosaaren Heikkilän suku. Esivanhemmat ja neljän ensimmäisen polven elämä. Heikkilän sukuseura ry. Vammalan Kirjapaino Oy. Vammala.

Annanpalo, Heikki 2005. Aittajärven kuivatus. Heikkilän sukuseura ry. Pohjolan Painotuote Oy. Rovaniemi.

Beskow, Elsa 2002. Hattulan väki. Saturuno, johon voit itse keksiä puuttuvan riimin. 2.p. Suom. Eila Kivikkaho. Gummerus. Belgia.

Heikkilä, Arto 1995. Juhlalaulu Rautiosaaren koulun vihkiäisjuhlaan.

Heikkilä, Paavo 1994. Rautiosaaren kylähistoria. Rautiosaaren kylätoimikunta, Rovaniemen maalaiskunta. Pohjolan painotuote Ky. Rovaniemi.

Huovi Hannele, Mervi Wäre, Markku Töllinen ja Jukka Lemmetty 1996. Iloinen aapinen. 4.–6.p. Weilin+Göös. Espoo.

Huovi Hannele, Mervi Wäre, Markku Töllinen ja Kristiina Louhi 2001. Salainen aapinen. 1.–2.p. WSOY. Porvoo.

Kemijoki Oy. 26.11.2001. Valajaskosken alapuolinen perkaus. Ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Maanmittauslaitos, kiinteistörekisteri

Matkahuolto, <http://www.matkahuolto.info>

Rovaniemen alueidenkäytön strategia. Strategiaraportti.

Rovaniemen kaupunki

1. http://www.rovaniemi.fi/includes/file_download.asp?deptid=14962&fileid=22159&file=20070813150536.xls; [online:17.09.2007]
2. Rovaniemen kaupunki Ympäristönvalvonta
3. <http://kartta.rovaniemi.fi/cgi-bin/GifMap.dll?Theme=Vapaat%20tontit&Area=Keskusta&Width=580&Height=504&Command=SearchEngineSearch&Language=fin&Pagetonttipörssi> [online: 21.09.2007]
4. <http://www.rovaniemi.fi/?deptid=15740> [online: 21.09.2007]
5. <http://www.rovaniemi.fi/?deptid=15560> [online: 21.09.2007]
6. <http://www.rovaniemi.fi/?deptid=15559> [online: 23.09.2007]
7. <http://www.rovaniemi.fi/?deptid=17446> [online: 24.09.2007]
8. http://www.rovaniemi.fi/includes/file_download.asp?deptid=14717&fileid=22100&file=20070810082731.htm [online: 17.09.2007]

Rovaniemen maalaiskunnan vanhainkodin arkisto. Rovaniemen maalaiskunnan arkisto.

Valajaskosken Metsästys- ja Kalastusseura ry.

1. Metsästysalueen kartta
2. Vuosikokouksen pöytäkirja 20.2.2007

Vanhahanni, Sirpa 1988. *Rovaniemen maalaiskunnan vanhainkoti 100- vuotta 1888–1988*. Osakeyhtiö Liitto.

9. Liitteet

1. Rautiosaaren yleiskaava
2. Rautiosaaren kyläkysely 2007 (saatavilla internetissä www.rautiosaari.fi ja Rautiosaaren Kyläyhdistyksen arkistossa)
3. Rautiosaaren kyläkyselyn 2007 vastaukset (saatavilla internetissä www.rautiosaari.fi ja Rautiosaaren Kyläyhdistyksen arkistossa)
4. Rautiosaaren kyläkysely 2007 – vastausten kirjalliset osiot (saatavilla internetissä www.rautiosaari.fi ja Rautiosaaren Kyläyhdistyksen arkistossa)

